

Nr 31.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till förordning om ändrad lydelse av 24 och 31 §§ förordningen den 1 juni 1923 (nr 140) angående tillverkning och beskattning av malt-drycker; given Stockholms slott den 8 januari 1932.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till förordning om ändrad lydelse av 24 och 31 §§ förordningen den 1 juni 1923 (nr 140) angående tillverkning och beskattning av maltdrycker.

GUSTAF.

Felix Hamrin.

Förslag

till

förordning om ändrad lydelse av 24 och 31 §§ förordningen den 1 juni 1923 (nr 140) angående tillverkning och beskattning av maldrycker¹.

Härigenom förordnas, att 24 och 31 §§ förordningen den 1 juni 1923 angående tillverkning och beskattning av maldrycker skola i nedan angivna delar erhålla följande ändrade lydelse:

24 §.

Skatteplikt
och skatte-
satser.

För malt, som i skattepliktigt bryggeri användes vid tillverkning av maldryck, skall erläggas skatt med nittiofem öre för varje kilogram, dock att för varje bryggeri skatten för de första under tillverkningsåret avverkade etthundratusen kilogrammen malt utgår med åttiofem öre för kilogram och för de nästa etthundratusen kilogrammen med nittio öre för kilogram.

I intet — — — dygn.

31 §.

Restitution av
skatt för malt,
använt till
svagdricka
eller malt-
dricka.

Vid skattepliktigt bryggeri må efter varje kvartals utgång restitution av skatt, efter åttiotvå öre för kilogram räknat, åtnjutas för det under nästföregående kvartal omedelbart till svagdricka eller maldricka använda malt, dock icke till högre belopp än att den återstående skatten uppgår till minst det i 24 § andra stycket stadgade medeltal.

Där med — — — klassen tagits.

Till kontrollstyrelsen — — — återbetalnings verkställande.

Denna förordning träder i kraft å dag, som av Kungl. Maj:t bestämmes, dock att 31 § i dess äldre lydelse fortfarande skall äga tillämpning beträffande restitution av skatt, som utgått efter de före denna förordnings ikraftträdande gällande bestämmelserna.

¹ Senaste lydelse se 1928: 116.

*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 8 januari 1932.*

Närvarande:

Statsministern EKMAN, ministern för utrikes ärendena friherre RAMEL, statsråden GÄRDE, HAMRIN, VON STOCKENSTRÖM, STADENER, GYLLENSWÄRD, HOLMBÄCK, JEPPSSON, HANSÉN, RUNDQVIST.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Hamrin, anmäler fråga om höjning av maltskatten samt anför:

Maltdrycksbeskattningen är i vårt land anordnad i form av en råämnesskatt, i det att skatt uttages å det vid tillverkningen använda maltet. Gällande bestämmelser i ämnet återfinnas i förordningen den 1 juni 1923 (nr 140) angående tillverkning och beskattning av maltdrycker. Enligt 24 § i förordningen utgår maltskatten med 65 öre för varje kilogram av de första under tillverkningsåret avverkade 100,000 kilogrammen malt, 70 öre för kilogram av de nästa 100,000 kilogrammen och 75 öre för kilogram för överskjutande kvantiteter. Jämlikt 31 § åtnjutes restitution av skatt för malt, som i skattepliktigt bryggeri använts för tillverkning av svagdricka eller maltdricka, efter 62 öre för kilogram.

Maltskatten har för de senare budgetåren tillfört statsverket följande belopp i behållen inkomst, nämligen 16.²⁸ miljoner kronor under budgetåret 1928/1929, 17.³⁹ miljoner kronor under budgetåret 1929/1930 och 18.¹⁰ miljoner kronor under budgetåret 1930/1931. För budgetåret 1931/1932 är ifrågavarande skatt i riksstaten upptagen till 17.⁵⁰ miljoner kronor.

Vid anmälan av den i statsverkspropositionen framlagda finansplanen erinrade jag, hurusom enligt riksräkenskapsverkets förslag till beräkning av statsinkomsterna för budgetåret 1932/1933 intäkterna från rusdrycksmedelstitlarna skulle enligt nu gällande skattebestämmelser kunna beräknas till inalles 103.²⁰ miljoner kronor, därav i brännvinstillverknings-skatt 16.²⁰ miljoner kronor, från partihandelsbolaget 10 miljoner kronor, från detaljhandelsbolagen 22 miljoner kronor, i omsättnings- och utskänkningsskatt 38 miljoner kronor samt i maltskatt 17 miljoner kronor. På ifrågavarande titlar syntes emellertid enligt min mening för nästkommande budgetår kunna för budgetens finansiering uttagas ytterligare ett belopp av 22 miljoner kronor.

Enligt vad jag vid anmälan tidigare i dag av fråga om fortsatt till-

*Gällande bestämmelser
angående
maltskatt
m. m.*

*Höjning av
maltskatten.*

lämpning av gällande bestämmelser angående omsättnings- och utskänkningsskatt å spritdrycker anfört, anmodade jag den 28 december 1931 kontrollstyrelsen att inkomma med utredning, huru denna merinkomst skulle kunna uttagas och fördelas å de olika rusdrycksmedelstitlarna eller vissa av dem, ävensom med förslag till de författningsändringar och bestämmelser i övrigt, som till vinnande av förevarande syfte erfordrades.

Kontrollstyrelsen.

I detta sammanhang anmälde jag även, att kontrollstyrelsen i skriftelse den 3 januari 1932 avgivit utredning och förslag i ämnet, varvid styrelsen i fråga om de rusdrycksmedelstitlar, som borde anlitas för ernående av sagda merinkomst, uttalat, att det ifrågavarande beloppet av 22 miljoner kronor syntes böra fördelas på lämpligt sätt på dels malt-dryckstillverkningen, dels rusdrycksomsättningen. Såvitt kontrollstyrelsen vid företagen undersökning kunnat finna, borde 5 miljoner kronor uttagas i höjd maltskatt, under det att 17 miljoner kronor syntes böra uttagas på någon eller några av de skattetitlar, som hade avseende på tillverkningen och försäljningen av rusdrycker.

Vidkommande sättet för uttagande av ett belopp av 5 miljoner kronor i höjd maltskatt erinrar kontrollstyrelsen till en början om maltskattens tillkomst och utveckling. Styrelsen anför härutinnan följande:

»Maltskatten infördes år 1903 med en skattesats av 12 öre för kilogram, varvid emellertid för beredande av skydd åt de mindre företagen inom bryggeriindustrien vissa skattelindringar medgavs för de första i ett bryggeri avverkade 200,000 kilogrammen efter fem olika, degressiva skattesatser, lägst 2 öre och högst 11 öre. År 1907 vidtogs en omläggning av degressionsskalan närmast i syfte att försvåra uppkomsten av småbryggerier, vid vilka skatteinkomsten dittills understundom knappast varit tillräcklig att täcka kontrollkostnaden. Skattesatsernas antal minskades till fyra med 4 öre för den lägsta, avseende en avverkning av intill 50,000 kilogram, och 12 öre för den högsta, gällande för en avverkning över 150,000 kilogram. Genom beslut av 1909 års riksdag fastställdes maltskatten till 17 öre för varje kilogram av de första under tillverkningsåret avverkade 100,000 kilogrammen malt, 20 öre för kilogram av de nästa 100,000 kilogrammen och 23 öre för kilogram för överskjutande kvantiteter.»

Sedan styrelsen härafter återgivit de nu gällande skattesatserna för maltskatten, hänvisar styrelsen till nedanstående sammanställning till belysning av storleken av maltavverkning, debiterad maltskatt, konsumtion av skattepliktiga maltdrycker samt genomsnittlig skattebelastning för de senare tillverkningsåren, varvid för tillverkningsåret 1930/1931 först angivits maltavverkningens fördelning å olika skattegrupper:

Skattegrupp	Antal bryggerier	Maltavverkning kg.	S k a t t		Försålda skattepliktiga maltdrycker miljoner liter	Skattebelastning i genomsnitt, beräknad per $\frac{1}{3}$ liter skattepliktig malt-dryck öre
			på det hela kr.	pr kg. malt öre		
1	100	5,007,670	3,255,064	65.0		
2	41	5,506,085	3,649,260	66.3		
3	17	15,864,495	11,643,371	73.4		
Summa 1930/31.....	158	26,378,250	18,547,695	70.3	164.2	3.62
1929/30.....	159	27,115,519	19,069,215	70.3	167.6	3.66
1928/29.....	160	25,179,662	17,686,322	70.2	152.8	3.71
1927/28.....	162	24,896,955	17,462,470	70.1	149.6	3.75
1926/27.....	162	25,478,165	17,901,219	70.3	151.2	3.81

Kontrollstyrelsen ingår härefter på frågan om den höjning i de nuvarande skattesatserna för maltskatten, som är behövlig för ernående av sagda merinkomst. Härom yttrar styrelsen följande:

»I enlighet med vad ovan anförts, skulle av den erforderliga ökningen i inkomsterna från rusdrycksmedelstiltarna ett belopp av ungefär 5 miljoner kronor uttagas genom förhöjning av maltskatten. Till utgångspunkt vid beräkningen av den höjning i skattesatserna, som skulle erfordras för ernående av nämnda merinkomst, torde böra tagas den kvantitet avverkat malt, som kan beräknas svara mot det av riksräkenskapsverket vid beräkningen av statsverkets inkomster för budgetåret 1932/1933 föreslagna inkomstbeloppet för maltskatten, 17 miljoner kronor. Verkställd undersökning har givit vid handen, att en maltavverkning i de skattepliktiga bryggerierna av 25.5 miljoner kilogram under den mot budgetåret svarande tiden ungefärligen skulle lämna sagda belopp såsom behållen inkomst av maltskatten, sedan avdrag beräknats för restitutioner och eftergifter av skatt å omkring 1.5 miljon kilogram malt med omkring 1.0 miljon kronor. Höjes maltskatten med 20 öre för kilogram, erhålles å ovannämnda maltavverkning en ökning i den behållna maltskatteinkomsten av omkring 4.8 miljoner kronor eller i runt tal det erforderliga beloppet 5 miljoner kronor. Tillräckliga skäl att frångå den nuvarande skillnaden av 5 öre mellan de olika skattesatserna torde icke kunna anses föreligga, varför skatteskalen skulle bli för de första under tillverkningsåret avverkade 100,000 kilogrammen malt 85 öre, för de nästa 100,000 kilogrammen 90 öre samt därutöver 95 öre för kilogram. Icke heller torde ändring böra vidtagas i den nuvarande anordningen, varigenom restitution av skatt å malt, som i skattepliktigt bryggeri användes direkt för tillverkning av svagdricka och maltdricka, medges med ett belopp för kilogram, som med 3 öre understiger lägsta skattesatsen. Dylik skatterestitution borde därför efter skattehöjningen få åtnjutas med 82 öre för kilogram.»

I fråga om den ökning i den genomsnittliga skattebelastningen å färdig skattepliktig maltdryck, som skulle följa av maltskattens höjning, anför styrelsen vidare:

»Vad angår den ökade skattebelastning å färdig skattepliktig maltdryck, som skulle inträda genom den ovan föreslagna höjningen av maltskatten, komme densamma att belöpa sig till i genomsnitt 1 öre för halvbutelj, varför skatten å sagda kvantitet maltdryck efter skattehöjningen i sin helhet skulle utgöra omkring 4.6 öre. Till jämförelse må nämnas, att å $\frac{1}{3}$ liter av närmast motsvarande slag av maltdrycker vilar i Danmark — för öl av skatteklassen I med stamvörtstyrka av högst 10.75 procent — en skatt av cirka 7.5 öre och i Norge — för 'almindeligt öl' med en övre alkoholgräns av 4.75 volymprocent — en skatt av 8 $\frac{1}{3}$ öre.»

Styrelsen framhåller, att den föreslagna skatteförhöjningen icke syntes vara av den betydelse, att den komme att föranleda nedgång i konsumtionen, så mycket mera som, enligt vad kontrollstyrelsen genom hänvändelse till representanter för svenska bryggareföreningens styrelse förvisat sig om, för den allra största delen av bryggeriindustrien skatteförhöjningen under en tid framåt icke komme att föranleda höjning av priset å maltdryckerna.

Under erinran att en höjning av maltskatten föranleder ändring av 24 och 31 §§ i maltdryckstillverkningsförordningen, anför kontrollstyrelsen vidare:

»Det må anmärkas, att ändring av den i 24 § andra stycket stadgade minimiskatten för helgfritt dygn icke torde påkallas i detta sammanhang, enär med stadgandet avses att i första hand bereda staten tillräcklig skatteinkomst vid varje bryggeri för kontrollkostnadens täckande. Ändring i denna bestämmelse vidtogs icke heller år 1923 vid den då genomförda skattehöjningen. Av motsvarande anledning bör ändring vidare icke ifrågakomma beträffande de minimibelopp för maltskatt, varom stadganden finnas i 16 § 2 mom. och 43 §.»

Vidkommande tidpunkten för författningsändringarnas ikraftträdande utlåter sig kontrollstyrelsen sålunda:

»I fråga om tidpunkten för de föreslagna författningsändringarnas ikraftträdande må anmärkas, att, därest skattehöjningen skall inverka på hela den under budgetåret 1932/1933 inflytande maltskatten, höjningen bör träda i tillämpning senast från och med den 1 april 1932. Enär de flesta tillverkarna i de skattepliktiga bryggerierna begagna sig av den enligt 28 § i förordningen medgivna rätten till anstånd med skattens erläggande, varigenom under ett kvartal debiterad maltskatt icke behöver erläggas förrän inom andra månaden i nästpåföljande kvartal, skulle nämligen eljest huvudparten av den under budgetårets första kvartal inflytande maltskatten utgöras av skattebelopp, som debiterats enligt nu gällande skattesatser.»

I detta sammanhang påpekar kontrollstyrelsen, att — då de i 31 § med dess nuvarande lydelse givna bestämmelserna böra äga giltighet även efter ändringens ikraftträdande beträffande förhållanden, som hänföra sig till tiden dessförinnan — en övergångsbestämmelse härom är erforderlig.

Kontrollstyrelsen berör slutligen frågan om skattehöjningens inverkan på maltdryckstullen samt anför härom följande:

»Enligt gällande tulltaxa utgår för närvarande tull för maltdrycker å fat efter 21 öre per kilogram, fatets vikt inberäknad, och för maltdrycker på andra kärl efter 30 öre per liter. Det torde böra övervägas, huruvida den föreslagna höjningen av maltskatten även skall medföra ökning i nämnda tullsatser. Då maltskatten per liter maltdryck av andra klassen efter skattehöjningen skulle utgöra omkring 15 öre, vill det emellertid synas kontrollstyrelsen, som om de nuvarande tullsatserna borde vara av tillräcklig storlek för att även i fortsättningen bereda den inhemska malt-drycksindustrien skäligt tullskydd.»

I överensstämmelse med kontrollstyrelsens förslag har jag i statsverks-Departements-
chefen. propositionen räknat med en ökning i maltskattens avkastning för budgetåret 1932/1933 av 5 miljoner kronor. Ifrågavarande skattetitel, vilken, under förutsättning av oförändrade skattesatser, av riksräkenskapsverket beräknades till 17 miljoner kronor, har i enlighet härmed i riksstatsförslaget upptagits med 22 miljoner kronor.

Av den lämnade redogörelsen framgår, att maltskatten för närvarande utgår med 65 öre för varje kilogram av de första under tillverkningsåret avverkade 100,000 kilogrammen malt, 70 öre för kilogram av de nästa 100,000 kilogrammen och 75 öre för kilogram för överskjutande kvantiteter. För uppnående av det förutsatta merbeloppet från maltbeskattningen av 5 miljoner kronor för nästa budgetår föreslår nu kontrollstyrelsen en höjning av envar av dessa skattesatser med 20 öre, varigenom maltskatten skulle komma att uppgå till respektive 85 öre, 90 öre och 95 öre för kilogram. Den nuvarande skillnaden av 5 öre mellan de olika skattesatserna bör alltså enligt kontrollstyrelsen bibehållas.

Vad kontrollstyrelsen sålunda föreslagit finner jag mig böra biträda. Visserligen har från olika håll ifrågasatts en förändrad anordning av degressionsskalan, varigenom densamma skulle ytterligare utbyggas. Spörsmålet härom såväl som frågan om en omläggning av beskattningssystemet i syfte att övergå till en beskattning av den färdiga produkten torde emellertid böra göras till föremål för en särskild utredning. I avvaktan på att en sådan utredning kommer till stånd, har jag icke ansett anledning föreligga att frångå kontrollstyrelsens förslag på denna punkt.

Den föreslagna höjningen av maltskatten beräknas av kontrollstyrelsen medföra en ökning i skattebelastningen per halvbutelj ($\frac{1}{3}$ liter) skattepliktig maltdryck med omkring 1 öre, varigenom den å sagda enhet belöande genomsnittliga maltskatten skulle komma att stiga från nuvarande 3.6 öre till 4.6 öre.

I detta sammanhang vill jag meddela, att jag vid hänvändelse till representanter för svenska bryggareföreningens styrelse — till bekräftelse av det från samma håll till kontrollstyrelsen gjorda uttalandet — förvissat mig om att, för den allra största delen av bryggeriindustrien, en skatteförhöjning av här föreslagen storlek tills vidare icke, och i varje fall ej under innevarande tillverkningsår, kommer att föranleda höjning av priset å de skattepliktiga bryggeriernas tillverkningar.

Kontrollstyrelsen har framhållit, att, därest skatteökningen skall erhålla inverkan på hela den under budgetåret 1932/1933 inflytande maltskatten, ökningen, med hänsyn till sättet för uppbörden, bör träda i tillämpning senast från och med den 1 april 1932. Med biträdande av denna ståndpunkt finner jag mig — i anslutning till min hemställan i avseende å den föreslagna höjningen av omsättningsskatten å spritdrycker — böra föreslå, att frågan om tidpunkten för ikraftträdandet överlämnas till Kungl. Maj:ts bestämmande.

Slutligen tillåter jag mig framhålla, att jag, lika med kontrollstyrelsen, icke i detta sammanhang finner ändring påkallad i gällande tullsatser för maltdrycker.

På sätt kontrollstyrelsen erinrat, föranleder en ökning av maltskatten ändring av 24 och 31 §§ i maltdryckstillverkningsförordningen. Förslag till författning härom har utarbetats. I överensstämmelse med vad kontrollstyrelsen uttalat har i förslaget intagits förbehåll om att 31 § i dess äldre lydelse fortfarande skall äga tillämpning beträffande restitution av skatt, som utgått efter nu gällande bestämmelser.

Föredraganden uppläser härefter förslag till *förordning om ändrad lydelse av 24 och 31 §§ förordningen den 1 juni 1923 (nr 140) angående tillverkning och beskattning av maltdrycker* samt hemställer, att Kungl. Maj:t måtte i proposition föreslå riksdagen att antaga samma förslag.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar, skall avläsas till riksdagen.

Ur protokollet:

Olga Gjörlöf.